

Money and mobility : migration and remittances

Citation for published version (APA):

Siegel, M. (2010). *Money and mobility : migration and remittances*. Boekenplan.

Document status and date:

Published: 01/01/2010

Document Version:

Publisher's PDF, also known as Version of record

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.umlib.nl/taverne-license

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

repository@maastrichtuniversity.nl

providing details and we will investigate your claim.

Monetaire Middelen en Mobiliteit: Migratie en Geldoverboekingen

Nederlandse Samenvatting

Samenvatting

Dit proefschrift richt zich op economische migratieprocessen en de consequenties hiervan. In het bijzonder wordt aandacht besteed aan geldoverboekingen ten gevolge van economische migratie, en de consequenties van het zenden en ontvangen van deze overboekingen voor de migranten en hun thuislanden. Door de focus op economische migratie gaan we in dit proefschrift grotendeels voorbij aan vluchtelingenstromen en gedwongen migratie. Echter, migratiestromen bestaan nog steeds voor het grootste gedeelte uit mensen die migreren vanuit economische overwegingen. Deze economische migratie kan zich uiteindelijk ook manifesteren in de vorm van gezinshereniging, huwelijksmigratie en andere vormen van economische migratie, zoals arbeidsmigratie.

Om inzicht te krijgen in economische migratie en de geldoverboekingen die hieruit voortvloeien, zal een reeks van factoren die ten grondslag ligt aan deze processen aan bod komen in dit proefschrift. Door middel van case studies, waarin theoretische kaders en concepten getoetst worden, worden in dit proefschrift de verklarende factoren van migratie processen en geldoverboekingen geanalyseerd. Op deze manier wordt de bruikbaarheid en toepasbaarheid van deze factoren in het voorspellen van toekomstige migratie stromen en trends in geldoverboekingen aangetoond.

Dit proefschrift richt zich voornamelijk op de geldoverboekingen van migranten. Migratie als geheel proces wordt echter ook besproken, met name in de eerste twee hoofdstukken. In hoofdstuk twee wordt gekeken naar de determinanten van economische migratie. Dit hoofdstuk richt zich vooral op de vraag waarom mensen migreren en welke factoren een rol spelen in de mogelijkheden van mensen om te migreren. Een innovatieve benadering ten opzichte van migratiepatronen is gekozen door het toepassen van het Welzijns Pentagon theoretisch kader. Het Welzijns Pentagon, wanneer toegepast op migratie, brengt de potentiële migrant toegang tot de vijf verschillende delen van het Welzijns Pentagon, zijnde de financiële markt, de staat, familie, sociale netwerken en lidmaatschappen van instituties, in kaart. De toegang tot deze vijf factoren wordt gebruikt om te verklaren in hoeverre personen de mogelijkheid hebben om te

migreren als ze dit wensen. Het theoretische kader van het Welzijns Pentagon wordt vervolgens getoetst in Albanië en Moldavië, twee landen gekenmerkt door hoge emigratie cijfers. In beide gevallen blijkt het Welzijns Pentagon een goed theoretisch model om economische migratie te voorspellen. Uit de analyse blijkt dat niet alleen toegang tot monetaire middelen een belangrijke voorspeller van migratie is, maar dat alle factoren van het Welzijn Pentagon een belangrijke rol spelen in het migratieproces.

In de volgende hoofdstukken worden de financiële overboekingen besproken die migranten doen naar hun thuisland nadat ze zijn gemigreerd. Hoofdstuk drie richt zich op de determinanten van geldoverboekingen, hoe geldoverboekingen over het algemeen gemeten worden, en in hoeverre deze meetinstrumenten geschikt zijn voor huidige geldoverboekingen. Geldoverboekingen naar familie in het thuisland komen vaak voor na migratie, maar de factoren die ten grondslag liggen aan deze geldoverboekingen zijn nog niet voldoende onderzocht. Om deze factoren te onderzoeken wordt allereerst naar bestaande theorieën gekeken die verklaren waarom mensen geld naar huis sturen, zoals altruïsme theorieën en theorieën met betrekking tot zelfinteresse. Vervolgens worden deze theorieën getoetst met data uit Albanië en Moldavië. Dit onderzoek toont aan hoe moeilijk het is om de motivaties van migranten empirisch te toetsen, en geeft een verklaring voor het feit dat voorafgaande studies vaak wisselende resultaten op hebben geleverd. Dit hoofdstuk eindigt daarom met een kritische noot wat betreft het empirisch toetsen en het interpreteren van de factoren die ten grondslag liggen aan geldoverboekingen van migranten.

In hoofdstuk vier wordt gekeken naar hoe migranten geld overboeken zodra zij besloten hebben geld naar huis te sturen. Dit hoofdstuk gaat over de keuze van een migrant voor een bepaalde wijze van geld sturen, en welke factoren hierbij een rol spelen. Het is belangrijk om de wijzen van geld sturen te onderzoeken, omdat geld gestuurd wordt naar alle delen van de wereld, en dus naar gebieden die sterk variëren wat betreft financiële infrastructuur. Hierdoor zijn de kanalen die migranten gebruiken om geld te sturen ook variabel. Om de impact van migratie en geldoverboekingen op ontwikkelingsprocessen in het thuisland te vergroten is het belangrijk om te weten hoe het voor migranten makkelijker, sneller en goedkoper kan worden gemaakt om geld te sturen. Ook is er een groeiende lobby van regeringen en internationale organisaties, zoals het Internationaal Monetair Fonds (IMF) en de Wereld Bank, om geldoverboekingen meer door formele kanalen, zoals banken, te laten gaan. Hierdoor ontstaat er een verscherpte controle op internationale geldstromen, en wordt de financiële sector in het ontvangende land versterkt.

In hoofdstuk 4 wordt Moldavië opnieuw als een case studie gebruikt. De motivaties voor Moldavische migranten om te kiezen voor een bepaalde manier van geld overboeken, zoals kosten, snelheid, veiligheid, toegang, bekendheid met de wijze van overboeking, en vertrouwen dat de migrant heeft in de overboeking, worden empirisch onderzocht. Verder worden verklarende variabelen meegenomen in de analyse. Er wordt onder andere gekeken naar het land waar migranten het geld naar toe sturen, maar ook naar persoonlijke kenmerken van migranten, zoals hun educatie niveau en migratie geschiedenis. De resultaten laten zien dat ongeveer de helft van de Moldavische migranten informele kanalen gebruikt om geld naar hun thuisland te sturen. De migranten die informele kanalen gebruiken hebben een grotere kans om in rijkere (vooral EU) landen te wonen, om illegaal te zijn, om langer dan een jaar weg te zijn uit hun thuisland, om geen bankrekening te hebben, en om vooral op de kosten te letten bij het kiezen van de wijze van overboeking. Een aantal van deze determinanten kunnen aangepakt worden met behulp van passend beleid. Andere factoren reflecteren echter geldoverboekingen die voortkomen uit bepaalde migratiepatronen, zoals seizoen- of onregelmatige migratie, welke moeilijk te beïnvloeden zijn.

Hoofdstuk vijf richt zich op geldoverboekingen van migranten vanuit Nederland, en opnieuw wordt gekeken naar de keuze voor bepaalde wijzen van geldoverboeken. Echter, dit hoofdstuk richt zich met name op de vraag hoe de integratie van de migrant in het gastland de keuze voor de wijze van geldoverboeken beïnvloedt en welke andere factoren hierbij van belang zijn. De groepen die onderzocht worden zijn Turkse, Marokkaanse, Surinaamse, Antilliaanse, Ghanese en Somalische bevolkingsgroepen in Nederland. De analyses geven een gemixt resultaat voor de hypothese dat migranten die beter geïntegreerd zijn in de Nederlandse samenleving vaker geld sturen door formele kanalen. In plaats van de mate van integratie spelen juist beleid en instituties een belangrijke rol voor Nederlandse migranten. Landen die gebaat zijn bij het ontvangen van geldoverboekingen en geïnvesteerd hebben in de benodigde financiële infrastructuur, zoals Turkije, ontvangen meer geldoverboekingen door deze formele kanalen dan landen die geen financiële infrastructuur opgezet hebben.

Vanuit de determinanten van migratie, via de determinanten van geldoverboekingen, naar de wijzen van geld overmaken, gaat hoofdstuk zes over de effecten van migratie op de landen die het geld ontvangen. Wanneer de geldoverboekingen hun bestemming bereiken, kunnen er verschillende effecten optreden in de huishoudens die het geld ontvangen. In dit hoofdstuk wordt weer teruggegrepen op Moldavië als case studie om te bepalen wat het effect is van geldoverboekingen, in dit geval op gezondheidszorguitgaven binnen het ontvangende huishouden. Uitgaven aan gezondheidszorg is een belangrijke indicator voor de ontwikkelingsimpact die geldoverboekingen kunnen hebben.

Echter, deze indicator is niet vaak onderzocht in studies over de link tussen migratie en ontwikkeling. Een vergelijking wordt gemaakt tussen migranten en niet-migranten huishoudens om te bepalen wat het verschil is in gezondheidszorguitgaven tussen deze twee typen huishoudens. Verrassend is dat huishoudens die geen geldoverboekingen ontvangen van familieleden in het buitenland meer geld uitgeven aan gezondheidszorg, dan huishoudens die wel geldoverboekingen ontvangen.

Dit proefschrift levert een bijdrage aan bestaand onderzoek naar economische migratie en geldoverboekingen. Ieder hoofdstuk bevat een kritische analyse van de algemeen aanvaarde benaderingen van migratie en geldoverboeking theorieën, en toetst de toepasbaarheid van deze benaderingen op de case studies geselecteerd voor dit proefschrift. In hoofdstuk twee wordt een nieuw en innovatief kader geïntroduceerd om de oorzaken van migratie te beschrijven en te verklaren. Vervolgens wordt dit theoretisch kader getoetst. Het kader verschaft een uitbreiding van bestaande literatuur en biedt een nieuw perspectief ten opzichte van motivaties voor migratie. In hoofdstuk drie wordt kritisch gekeken naar bestaande literatuur waarin de motivaties voor geldoverboekingen empirisch worden getoetst, en wordt de betrouwbaarheid van de resultaten van deze literatuur bediscussieerd. Hoofdstuk vier en vijf bieden een aanvulling tot de schaarse literatuur over hoe migranten geld overboeken naar hun thuisland. Hoewel het onderzoek naar geldoverboekingen van migranten gestegen is de laatste jaren, is er nog geen systematisch onderzoek verricht naar de verschillende manieren van geld overboeken en de impact van deze verschillende manieren op ontwikkelingsprocessen in het ontvangende land. Ten slotte wordt in hoofdstuk zes het effect van migratie en geldoverboekingen op uitgaven voor gezondheidszorg onderzocht. Dit is een relatie waar nog niet voldoende aandacht aan is besteed in eerdere studies die keken naar het potentiële ontwikkelingseffect van migratie.

De hoofdstukken in dit proefschrift zijn geschreven als aparte artikelen en de meesten van hen zijn inmiddels gepubliceerd, of in behandeling ten behoeve van publicatie, in wetenschappelijke vaktijdschriften. Dit betekent dat sommige delen van de hoofdstukken enige overlap kunnen vertonen.